

Public Affairs Monitor

Week 27 | 2024 | 28 juni t/m 4 juli

De Public Affairs Monitor wordt wekelijks opgesteld door het team Public Affairs van UWV. De PA-monitor geeft een overzicht van relevante ontwikkelingen in de politiek en bij strategische stakeholders.

In deze monitor:

Algemeen

›Public Affairs Kalender

›Motie over uitspreken dat het kabinet voldoende financiële middelen moet vrijmaken...

›Eindverslag formateur Van Zwol, beëdiging Kabinet-Schoof en debat over de regeri...

Arbeidsmarkt

›ABU: nieuw kabinet moet begin maken met 'contractneutraal' sociaal stelsel

›Subsidieregeling ondersteuning werkgevers inzet statushouders gepubliceerd

›Kamerbrief NOW evaluatie en stand van zaken

Dienstverlening

›Nibud: hoofdlijnenakkoord mist structurele aanpak bestaanszekerheid

ICT & Data

›Jaarverslag Autoriteit Persoonsgegevens: algoritmes en discriminatie hebben hoofd...

Europa

›Geannoteerde Agenda Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid 16 juli 2024

ALGEMEEN

Public Affairs Kalender

De komende periode staan de volgende momenten, evenementen en/of debatten op de planning:

- 5 juli t/m 2 september: Zomerreces
- 16 juli: Formele Raad van EU Werkgelegenheid en Sociaal Beleid
- 4 september: Commissiedebat Arbeidsmigratie
- 11 september: Rondetafelgesprek Knelpuntenbrief UWV, SVB en LCR
- 12 september: Commissiedebat ZZP
- 12 september: Commissiedebat Informatiebeveiliging bij de overheid
- 17 september: Prinsjesdag
- 18-19 september: Algemene Politieke Beschouwingen
- 26 september: Commissiedebat Gezond en veilig werken
- 26 september: Commissiedebat Inzet algoritmes en data-ethiek binnen de Rijksoverheid
- 2 oktober: Commissiedebat Uitvoering sociale zekerheid
- 3 oktober - CD Informele Raad van EU Werkgelegenheid en Sociaal Beleid
- 9-10 oktober - Informele Raad van EU Werkgelegenheid en Sociaal Beleid

- 16 oktober - CD Inburgering en integratie
- 17 oktober - CD Bescherming persoonsgegevens en digitale grondrechten
- 23 oktober - CD Arbeidsmarktbeleid

Motie over uitspreken dat het kabinet voldoende financiële middelen moet vrijmaken om de hardheden in de WIA op te lossen bij de begroting van 2025

Op 4 juli dient Jimmy Dijk (SP) een motie in waarin de Kamer vraagt om voldoende financiële middelen in de begroting van 2025 vrij te maken om hardheden in de WIA op te lossen. De motie haalt met 44 stemmen voor geen meerderheid in de Tweede Kamer. PVV, VVD, NSC, D66, BBB, CDA, FVD en JA21 stemmen tegen de motie. GL-PvdA, SP, CU, Denk PvdD, SGP en Volt stemmen voor de motie. Dijk dient de motie in tijdens het debat over de regeringsverklaring.

Bron: Tweede Kamer

Eindverslag formateur Van Zwol, beëdiging Kabinet-Schoof en debat over de regeringsverklaring

Op 1 juli biedt formateur Van het eindverslag aan Kamervoorzitter Martin Bosm aan. Daarin schrijft hij dat "Tijdens deze besprekingen hebben de voorzitters van de vier fracties ten aanzien van twee onderwerpen het navolgende vastgesteld. Voorstellen van de verantwoordelijke bewindslieden met financiële consequenties in reactie op het advies van de onafhankelijke commissie toekomst arbeidsongeschiktheidsstelsel (OCTAS) en met betrekking tot de verdere afhandeling van de toeslagenaffaire zullen door het kabinet welwillend worden bezien."

Op 2 juli zijn de nieuwe bewindspersonen van het kabinet-Schoof door Koning Willem-Alexander beëdigd. De nieuwe ministersploeg bestaat uit 16 ministers en 13 staatssecretarissen. De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) is Eddy van Hijum. Jurgen Nobel is staatssecretaris voor Participatie en Integratie.

Op 3 en 4 juli is gedebatteerd over de regeringsverklaring van het nieuwe kabinet. Dit is uitgelopen op een lastige situatie voor de nieuwe minister-president Dick Schoof. Hij kreeg de nodige verwijten van de oppositie, maar ook van de coalitiepartijen. Na een tweet van minister Fleur Agema (Volksgezondheid) ontbrandde het debat volledig. Verder vroegen Pieter Omtzigt (NSC) en Jimmy Dijk (SP) tijdens het debat expliciet aandacht voor de uitwerking van het OCTAS-rapport om de hardheden in de WIA op te lossen.

FNV [reageert](#) ook op het bericht dat het kabinet alsnog wil kijken naar oplossingen voor hardheden in de WIA. De problemen oplossen hoeft wat vicevoorzitter Kitty Jong betreft niet ingewikkeld te zijn: 'Gelukkig lijkt de nieuwe minister zich hier ook voor te willen inzetten, dat is hoopgevend. We hebben als bond heldere oplossingen: verlaag de ondergrens in de WIA naar 15%, maak het keuringssysteem eenvoudiger en eerlijker, zorg dat arbeidsongeschikten niet in de bijstand terecht komen waar ze niet horen, verhoog de heel lage uitkering voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten en doe iets aan de hoge instroom in de WIA van flexwerkers.'

Bron: Tweede Kamer

ABU: nieuw kabinet moet begin maken met 'contractneutraal' sociaal stelsel

Op 3 juli bericht de ABU over het nieuwe kabinet. Die moet volgens Jurriën Koops, directeur van de ABU, een begin maken met het creëren van een 'contractneutraal' sociaal stelsel. Bijvoorbeeld door het instellen van een nieuwe commissie, een soort Borstlap 2. Want zo'n hervorming kost minimaal twee kabinetsperiodes. We spraken verder met hem over het gebrek aan aandacht voor schaarste en of er nog toekomst is voor uitzenders in 2030. "Ga door met de hervormingen. Maar doe het in samenhang en doe het gelijktijdig. En als je durft: maak stappen richting een 'contractneutraal' sociaal stelsel." Die oproep doet Jurriën Koops aan de nieuwe minister van Hijum (SZW).

Bron: Zipconomy

Subsidieregeling ondersteuning werkgevers inzet statushouders gepubliceerd

Op 1 juli schrijft het ministerie van SZW dat het de subsidieregeling 'ondersteuning werkgevers inzet statushouders' heeft gepubliceerd. De inzet van statushouders draagt bij aan het verminderen van de krapte op de arbeidsmarkt. Als statushouders gaan werken dan leren zij ook sneller de Nederlandse taal en cultuur. Statushouders worden zo sneller onderdeel van de Nederlandse samenleving. Deze subsidieregeling geeft werkgevers een impuls om statushouders duurzaam in te zetten in hun organisatie. De subsidieregeling is een aanvulling op de bestaande (financiële) ondersteuning die werkgevers via de regionale Werkgeversservicepunten kunnen krijgen bij onder andere werving en selectie, opleiding en begeleiding van werkzoekenden (waaronder statushouders).

Bron: Rijksoverheid

Kamerbrief NOW evaluatie en stand van zaken

Op 28 juni informeert minister van Gennip (SZW) de Tweede Kamer over de evaluatie van de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW) en stand van zaken. Van Gennip schrijft dat De NOW acht verschillende tranches kende waarin subsidie kon worden aangevraagd. Op dit moment zijn zowel de voorschot- en vaststellingsloketten al enige tijd gesloten en is UWV bezig met de afrondende fase van het vaststellingsproces. In de afgelopen periode is door twee externe onderzoeksbureaus, SEO en Dialogic, de beleidsevaluatie van de NOW uitgevoerd. In het eerste (kwantitatieve) deel van de evaluatie is een analyse gedaan naar het gebruik en de resultaten van de NOW en de TVL. In totaal is aan bedrijven bijna 34 miljard euro subsidie vanuit de NOW en/of TVL5 uitgekeerd. Hiervan betreft ongeveer 23 miljard euro NOW-voorschotten. De onderzoekers concluderen dat de NOW doeltreffend lijkt te zijn geweest in het behouden van werkgelegenheid. Ondanks de steun daalde de werkgelegenheid in de subsidieperiode, maar deze daling was lager dan verwacht op basis van de omzetverliezen. De onderzoekers concluderen ook dat de NOW en TVL samen zeer waarschijnlijk doeltreffend hebben bijgedragen aan het voortbestaan van bedrijven tijdens de coronacrisis.

Het tweede (kwalitatieve) deel van de evaluatie richt zich vooral op de doelmatigheid van de NOW en welke lessen kunnen worden getrokken voor de toekomst. De onderzoekers beoordelen de prestaties van de NOW-regeling als doelmatig. De onderzoekers concluderen dat de NOW-regeling relatief doelmatig lijkt te zijn geweest in het behouden van werkgelegenheid in vergelijking met soortgelijke regelingen in andere landen. De onderzoekers stellen dat de NOW-regeling zeer snel tot stand is gekomen. Dit was mogelijk omdat UWV vanaf het begin van het traject betrokken was.

De minister geeft aan dat de samenwerking met UWV zeer succesvol was. Een les voor een mogelijke volgende crisis is om de crisissituatie goed af te bakenen en om te definiëren wat wordt gezien als een uitzonderlijke crisissituatie en wanneer dat niet meer het geval is, aldus de minister. Verderop in de brief gaat de minister nog in op de stand van zaken met betrekking tot onder andere de terugvorderingen.

Bron: Rijksoverheid

DIENSTVERLENING

Nibud: hoofdlijnenakkoord mist structurele aanpak bestaanszekerheid

Op 28 juni publiceert het Nibud een analyse van de plannen over bestaanszekerheid uit het hoofdlijnenakkoord. Het Nibud ziet veel mogelijkheden voor toekomstbestendig beleid waarmee een stevig fundament gelegd kan worden onder de bestaanszekerheid van ons allemaal. Tegelijkertijd lijken veel van de voorgestelde maatregelen vooral incidenteel en mist een structurele aanpak van bestaanszekerheid. Enkele conclusies van het Nibud zijn:

- We zien dat de huidige plannen geen structurele oplossing bieden om de afhankelijkheid van huishoudens van landelijke en lokale regelingen te verminderen, terwijl het toeslagenstelsel vaak tot problemen en onzekerheid bij huishoudens leidt.
- Een recent ingediend wetsvoorstel gaat uit van meer vertrouwen in mensen bij het omgaan met de complexiteit van ons systeem. In het hoofdlijnenakkoord is ook sprake van een andere benadering van menselijke 'fouten' die ontstaan in de wirwar van regels en eisen.

Het Nibud roept de nieuwe bewindslieden op om bij de invulling van het hoofdlijnenakkoord deze thema's nauwkeurig te onderzoeken en beleid te maken dat recht doet aan de term bestaanszekerheid.

Bron: Nibud

ICT & DATA

Jaarverslag Autoriteit Persoonsgegevens: algoritmes en discriminatie hebben hoofdrol in privacytoezicht

Op 1 juli publiceert de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) het jaarverslag over het jaar 2023. Daarin waarschuwt AP dat de datahonger van de overheid blijft aanhouden. Zo bleven overheidsdiensten ondanks de toeslagenaffaire vorig jaar onvermoeid doorgaan met ondoordachte algoritmes. Dat staat in het jaarverslag van de AP. Voorbeelden daarvan zijn een discriminerend algoritme van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), een illegaal algoritme van het UWV om fraude met de WW-uitkering op te sporen en het gebruik van gezichtsherkenning door de politie. Volgens de toezichthouder moet Nederland heel alert blijven op de risico's van algoritmes. 'Dit is hoogstwaarschijnlijk nog maar het topje van de ijsberg', stelt AP-voorzitter Aleid Wolfsen. 'Natuurlijk kunnen algoritmes en kunstmatige intelligentie ons ook veel goeds opleveren. Zoals efficiëntere werkprocessen voor overheidsorganisaties. Maar als samenleving moeten we steeds heel alert zijn op de risico's van algoritmes, waaronder discriminatie. Zodat overheidsinstellingen niet opnieuw levens van mensen verwoesten en onze rechtsstaat en de bescherming van grondrechten overeind houden.'

Bron: Autoriteit Persoonsgegevens

EUROPA

Geannoteerde Agenda Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid 16 juli 2024

Op 27 juni biedt minister Van Gennip (SZW) de geannoteerde Agenda aan van de Formele Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid op 16 juli 2024. Daarin schrijft de minister onder andere over het Beleidsdebat Europees Semester. De Raad zal van gedachten wisselen over het Lentepakket dat in het kader van het Europees Semester is gepubliceerd. De verwachting is dat lidstaten stilstaan bij de bijdrage van de landspecifieke aanbevelingen (LSA's) op werkgelegenheids- en sociale beleidsaspecten, en in het bijzonder bij het aanpakken van tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden in de EU. De voor Nederland voorgestelde LSA's op het sociaal - en werkgelegenheidssterrein zien op i) het verminderen van prikkels voor het gebruik van flexibele contracten ii) het aanpakken van structurele arbeids- en vaardigheidstekorten en iii) het aanmoedigen van arbeidsmobiliteit richting hoge productiviteitssectoren en sectoren waar maatschappelijke uitdagingen spelen. De minister kan nog niet aangeven wat de inzet van Nederland hierop is. Definitieve besluitvorming over de voorgestelde LSA's vindt plaats tijdens een Europese Raad in het najaar van 2024.

Tevens staat er een beleidsdebat - Sociale inclusie van personen met een handicap op EU- en nationaal niveau: ondersteuning van (re)integratie op de arbeidsmarkt op de agenda. De inzet van Nederland voor dit debat zal zijn: Nederland heeft zich verbonden aan het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Hiertoe heeft het kabinet in 2023 samen met vele partners gewerkt aan de totstandkoming van een meerjarige nationale strategie vanuit de ambities van dit VN-verdrag. Deze nationale strategie bevat verschillende relevante maatregelen en initiatieven die aansluiten bij het onderwerp van het beleidsdebat. Hierbij kan gedacht worden aan de Banenafpraak om extra banen te creëren, het Breed Offensief om drempels op de arbeidsmarkt weg te nemen, Smpel Switchen om de overgangen tussen uitkering en (betaald) werk (en vice versa) te versoepelen en het Sociaal Innovatiefonds om inclusief werkgeverschap te stimuleren.

Bron: Rijksoverheid

Colofon

Het Public Affairs-team ondersteunt en adviseert UWV in contacten met de politiek en strategische stakeholders. Wil je advies of kun je zelf ondersteuning gebruiken van het PA-team? Neem dan contact met ons op: [redacted]@uwv.nl.

